

Izhaja 1. in 16. vsacega meseca, in velja letos do konca decembra 2 gold., za 4 mesce 1 gold. Vredništvo je v Florijanskih ulicah št. 44. Opravništvo je na Krakovskem nasipu št. 10.

# Ljudski Glas.

Inserati se po ceni sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirane pisma se ne sprejemajo.

## Našim p. n. naročnikom.

Od danes naprej do konca leta velja naš list 1 gld. Tisti gospodje, ki še niso odrajtali naročnine, naj blagovolijo to v teku tega meseca storiti, ker imamo tudi mi stroške, ki ne trpé odloga.

Opravništvo.

## Tržno poročilo.

Cene v Ljubljani:

Pšenica hektoliter 8·82, reš 5·20, ječmen 4·07, oves 2·87, ajda 6·57, proso 5·20, koruza 5·87.

Pavola v ceni pada. Lan na Ogerskem 29 do 36 gld. 100 kil; čevljarski lan 100 do 115 gld. Ježice najboljše 17 do 18. Po jančjih kozah se močno poprašuje. Kože od kozličkov so drage. Petrolej po 14 do 15 gld. v Bremenu.

Volna letos ni posebno lepa. Navadna po 140 do 150, fina po 260 do 295 gld. 100 kil.

Maslo in špeh sta draga, kakor smo že spomladi naprej povedali, da bosta. Na Dunaji je mast po 80 do 86 gld., maslo po 104 do 108 gld.

## Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 28. avgusta. „Slov. Narod“ se je oni dan zopet ene čudne znebil, ko je slovenske starše priganjal, naj svoje sinove le prav pridno študirat dajo. Ali ni mar že tako preveč študiranih ljudi, ki nočejo delati, ampak le na kakšnem papirju kaj čečkati in na stroške delujočega ljudstva živeti? Znano je, da kdor je nekaj let v šolo hodil, tak noče več delati, ampak se le kam za kakega pisarja sili, ali pa za služabnika pri kaki kanceliji, da kake šrifte pod pazduho nosi. Tistih šribarjev je že toliko, da se jih za vsako pisarsko službo po petdeset oglasi, in ti pisarji so vsi falirani študenti. Če bi pa vsi študenti, kolikor jih je zdaj po šolah, do konca vse šole zdelali in dohtarji ali profesorji postali, potem bi bilo toliko teh gospodov, da bi se morali profesorji za kondukerje, dohtarji pa za dienstmane ponujati, ali pa bi morali toliko novih služb ustanoviti, da bi imeli v vsaki vasi gimnazijo in v vsakem mestu univerzitetu. Saj se že

zdaj vedno nove službe ustanovljajo, da se preskrbi veliko število študiranih ljudi. Če ima kak uradnik 10 sinov, ne bo nobenega dal rokodelstva učiti, ker to mu je „pregmejš“, ampak gledal bo, da vsi zopet „gospodje“ postanejo. Kam pa pridemo s toliko gospôdo? Kdo bo pa delal? Šola je že dobra reč, pa šole bi morale tako uravnane biti, da bi študenti še za kaj družega za porabit bili, ne samo za diurniste, da bi v šolah ne zgubili veselja do praktičnega in plodnega dela. Ko bi se n. pr. napravile kmetijske šole, potem bi taki učenci iz teh šol z veseljem poprijeli se domá kmetovanja in sosedom še v dobroto in poduk bili, namesto v nadlego, ker bi jih učili umnega poljedelstva.

Ravno tako koristne bi bile obrtniške šole, ker bi taki učenci, če bi šole zapustili, še bolje lahko napredovali v obrtnijstvu, ko drugi neučeni rokodelci. Grški in latinski jezik, kaka slovnica ali logaritmi pa nobenemu ne bodo pomagali do kruha; če šole zapusti je nevreten in nepraktičen ter si ne ve drugače pomagati, ko da gre k vojakom ali pa se vdinja v kako kancelijo, da kaj prepisuje. Marsikak falirani študent, ki se je lačen in strgan po svetu klatil, je že zdihoval: Zakaj se nisem naučil rajši rokodelstva, bi si vsaj lahko kruh služil, tako pa službe ne dobim! In ta revščina med duševnim proletarijatom naj se še pomnoži po navsvetu „Slov. Naroda“! Tu se vidi, kako pri „Narodu“ tje v en dan pišejo, kakor bi pisali za otroke, ne pa za skušene možé.

Za naše študente so jako žalostne avspicije; pri sodnijstvu, kakor pri učiteljstvu je že vse napolnjeno, v semenišče nečejo hoditi, zdravilstvo pa preveč stane. Vse se le v javne službe sili, kjer je pa jako jalova, ker tam ne trpé neodvisnih značajev. Da bi si pa naši mladi možje sami pomagali, zato niso dobro izučeni, ker od kupčije, obrtnije ali mehanike nič ne zastopijo. V Ameriki in Angliji, tam so drugi možje, ko pri nas, ker tam si vsak sam pribori svojo socijalno stopinjo, tukaj pri nas pa le na kako službico čakajo ter svoje dni le na pol možje ostanejo, ker samostalno in brez pomoči po konci stati ne morejo. Mi bi toraj vsak predlog podpirali, ki mi meril na to, da se izgoji iz naše mladine učni in ob enem praktičen, za življenje

sposoben rod; v take učilnice, kakor so zdaj, pa naše mladine nikoli ne bomo gonili, ker smo prepričani, da grški aorist ali pa latinski distihon ne bosta rešila slovenskega naroda iz revščine in odvisnosti, in da tudi tistim ne bosta dosti pomagala, ki se ju pojdejo še učiti.

**Iz Kroepe**, 26. avg. Ker vidim, da se „Ljudski Glas“ za Kropničane vrlo poteguje, hočem še jaz nekoliko opazek o naših razmerah zapisati, da se objavijo. Povedati hočem, da se v našem občinskem zastopu vsakovrstne stvari pretresajo, samo tiste ne, ki so najbolj potrebne. Nedavno so se posvetovali, kako bi se revni berači odpravili ali kako njih število zmanjšalo. To je pa skor nemogoče, kajti kjer so velike delavnice, kakor pri nas, tam je dosti revnih delavcev, ki si nič prihraniti ne morejo, premoženja pa tudi družega nemajo, ko svoje roke. Ako pa te omagajo ali sploh pride bolezen ali kaka druga nadloga, potem so taki ljudje revščini izročeni. Vlada od občin zahteva, da mora vsaka svoje berače sama preživiti. Če se mora naša občina po tem ravnati, potem naj postavijo spolnujejo še druge občine, da ne bo toliko tujih beračev k nam prihajalo, sploh se naj zabrani svobodno vlačugarstvo raznih potrebnih in nepotrebnih, starih in mladih beračev od mesta do mesta, ker to vlačugarstvo je že prava deželna nadloga postalo.

Hudo nas tudi tare hišni davek, ki so nam ga zdaj zopet zvišali. Meni je nerazumljivo, kako so zamogli Kropničanom tak hišni davek naložiti, kakor bi bila Kropa veliko in bogato mesto, med tem ko se nahaja vendar dosti bolj bogatih vasi, kakor je naš revni trg. Za tako stanovanje, ki ga v mestu plačate po 40 ali 50 gld., dobil bo v Kropi hišni gospodar komaj 10 do 12 gld.; kako je potem, da mora ravno tak davek plačati, kakor bi mu hiša v mestu stala? Take reči je treba pretresavati in razgovarjati. V Kropi imajo vsi vkup, delavci in hišniki, tako pičle dohodke, da komaj izhajajo, in če se v kratkem ne spremeni, bo žalostna pesem pela, in namesto število beračev zmanjšati, bomo vsi berači postali. Zasluzek čedalje slabši, davki pa čedalje večji, to je prava pot, ki pelje v beraško deželo! Pa ne samo, da so državni davki že zadosti neznosni, obkladajo nas še z občinskimi prikladami, da stari ljudje tako visokih ne pomnijo. Morda bi se nam vendar breme nekoliko olajšalo, ko bi naš občinski zastop in naši poslanci državnemu zboru dokazali, da Kropa ne more takih davkov prenašati.

Zastran naših delavcev pa ne vem druge pomoči, ko to, da bi naredili bratovščino med saboj ali takozvano „bruderlade“, da bi ta blagajnica pomagala obnemoglim bratom. Gotovo bodo tako stvar

tudi gospodarji radi podpirali, pa tudi občina sama, kajti če reveže delavska bratovščina podpira, potem jih občina nema na vratu in tudi prosteje diha.

Tudi šolo imamo še iz starih časov z enim samim učiteljem, akoravno je otrok mnogo in bi bila potrebna vsaj dva učitelja.

Vse take reči imamo na srcu, da se sami premalo brigamo, drugi nam pa tudi ne pomagajo. Treba bi bilo, bolj vpiti, kajti kdor vpije in prosi, ta dobi. Tako so uradnikom plače povišali, ko so vpili, pa tudi učiteljem; in zdaj so tudi kmetom nekoliko davka odpustili; po novi vcenitvi nekteri precej manj plačajo, ko prej. Kdaj pridemo slednjič mi obrtniki na vrsto? Mi plačamo samo od hiše do 50 gld. davka, kmet pa od cele kmetije tudi le 50, kako se to vjema? Na kmetiji se vendar nekaj živeža pridela, kaj pa nam hiša nese? Ali bomo zidove grizli?

Naši deželni in državni poslanci naj to reč prevdarijo in naj storé potrebne korake; saj je vsakemu znano, v kako žalostnem stanu je kranjska železna industrija in kako naš obrt vidno propada, ne ker bi bili mi leni, ampak ker nam Anglija vse izvozne dežele proč jemlje in s svojim blagom preskrbljuje. Namesto brigati se za take reči, za ohranjenje in razširjevanje kupčijskih zvez, bavili so se naši državniki v prejšnjih letih z narodnimi prepiri, med tem časom pa so Angleži po Turčiji železnice zidali in nam kupčijo prevzeli. Kakor so se ognjezdili v Egipt, tako bodo v kratkem prevladali ves izhod, in mi kot prvi sosedje orientu bomo morali s prekrižanimi rokami gledati, kako se drugi bogatijo tam, kjer smo mi prvo priložnost za to imeli, pa je nismo porabili.

V veliko nadlogo so nam tudi davkarski eksekutorji, ki nosijo opomine za plačevanje davkov. Če danes opomin prinesse, jutri je treba že plačati, kakor bi vsak denar za davke že v skrinji pripravljenega imel. Tako zapade večina plačevalcev kazni, in če že davka plačati ne more, kako bo potem še kaznen odrajtal? Ali bi se ne moglo vsaj 8 dni odloga dati? Če se tista kazen za pošto uračuna, saj je tudi pošta cesarska; ali bi ne mogla državnih denarjev zastoj prevažati?

**Iz Štajarske**, dné 26. avgusta. (Naše nadloge.) Že v osmi številki velecenjenega „Ljudskega Glasu“ je nek štirski dopisnik gledé varčnosti med delujočimi stanovi nasvetoval, naj bi slavna družba sv. Mohora v ta namen posebno knjigo med naš narod spravila. Kakor si tudi vresničenja takih priporočil v kratkem želimo, si vendar ne morem kaj, da ne bi tudi na drugo nič manj važno reč opozoril, in to bi bile dobre ilustrovane bukve o ži-

vinozdravilstvu, katerih sedanji čas mi kmetje le presilno potrebujemo. Rohlwesove so že prezastarale, Bleiweis-Strupitove v mnogih okoliščinah le preveč pomanjkljive, in kam se hoče deti nas eden, ako mu njegovo živinče, včasih edino premoženje, nenadoma zboli in vsled slabe postrežbe tudi pogine! Bratje Čehi so pred nedavnim svojim živinorejcem v Olomuci enako delo pod naslovom „Illustrovaný zvirolékár“ oskrbeli, ne gledaje na to, da imajo že prej več enakih izvrstnih del; kaj, ko bi jih tudi Slovenci posnemali in si tako delo, bodi si original ali prévod viribus unitis omislili! To je posebno važno za naše pokrajine sedaj, ko nam grozna vročinska bolezen med svinjetino toliko žrtev pobira, da nas že res prav skrbi. Na polji črvadje v koruzi, doma pa pomór med prepotrebno domačo živadjo, potem pa se bode že kmetovalo, da se Bogu vsmili! Ker pa sicer ni misliti, da bi se vse tu izrečeno brzo v dejanje poklicalo, tak še prosimo slavno vredništvo „Ljud. Glasu“, posebni predél za v odgovor času in okoliščinam primernim vprašanjem odpreti, ki jih bi v potrebi mnogi naročniki stavili, ter nam o enakih nevarnih boleznih vsaj pomočke, o kojih so morda že drugi listi pisarili, navesti, ki jih pa mi pri roci nimamo, ali bolje, ne poznamo. S tem nam postaneš „Glas“ še dvakrat milejši, za kar ti tudi naša hvaležnost nikakor ne izostane!

## Potreba nove ljudske stranke.

Bliža se čas, ko bo državni zbor zopet pričel svoje delovanje. Ali ima ljudstvo kaj vzroka veseliti se tega shoda? Ali sme pričakovati kaj olajšave za svoja bremena? Žalibog, da moramo to vprašanje zanikati. Še vedno je tista stranka v manjšini, ki hoče pravično spravo med narodi, kajli če bi bila v večini, ustavila bi se povišanju davkov in vedni zdražbi med narodi.

Nemško-liberalna stranka je žalibog še vedno premočna in ona tudi druge stranke in vlado samo k temu sili, da morajo vedno še prepiri med narodi glavni predmet obravnav ostati, ljudsko blagostanje pa rešitve čakati. Ljudstvo samo je že sito teh preprirov za jezik; saj nemški kmet in nemški rokodelec nema nič od tega, če se Slovanom jezikovne pravice kratijo, če se jim usiljuje nemščina v šole in uradnije; to je dobiček le za nemško inteligenco, katera s tem pridobi več delokroga.

Z razširjevanjem nemščine se odpirajo vedno nove službe za nemške študirane ljudi; zatoraj nemška

inteligenca o nič drugem ne sanja, ko o nemški hegomoniji in nemškem državnem jeziku. Nemški kmet in rokodelec pa nemata prav nič od tega, če nema kateri slučajno kakega študirane sina, ki si tudi službe in hitrega avancementa (napredovanja v službi) želi. Kmetu in rokodelcu bi bilo bolj pomagano, ko bi se mu davki znižali, ko bi se upeljala colnina na tuje izdelke in pridelke, ko bi se uredilo dedno pravo na kmetijah in obrtniški red v mestih, ko bi se odprle nove kupčijske zveze za obrtniške izdelke in kmečke pridelke. Delavnim stanovom gredó bolj take reči po glavi, ko večni prepri za jezik in za šole. Gotovo je večina nemških priprostih, delavnih, ljudi, ki Slovanom privoščijo polno ravnopravnost; toda iteligenca jim ne dá miru in jih neprenehoma ščuje proti drugim narodom s tem, da jim risa izmišljene nevarnosti na zid. Da bi pa kmetu in obrtniku stanje olajšala, na to nemška iteligenca tako malo misli, kakor slovanska. Tudi slovanska iteligenca ima le svoj delokrog v očeh, ter si ga skuša razširiti. V vseh časnikih, ki za gospódo pišejo, se ne najde družega, ko „jezik“ in „jezik“, pa zopet „jezik.“ Človeško telo pa ne obstoji samo iz jezika, ampak tudi iz želodca, in ta je še najbolj važen, ker želodec preživi vse druge ude telesa. Za želodec pa ti časniki nič ne pišejo, ker so njih patroni s tem že preskrbljeni, za drugo ljudstvo se pa ne brigajo.

Za revne stanove je pa želodec prva stvar; malo se brigajo za šole in kaj da se v njih uči; da bi le dosti zaslužka imeli, da bi ne bilo treba stradati. Toda ravno velika masa ljudstva v državnem zboru zastopana ni; tam gospoduje le iteligenca ali gospóda vseh narodov, in ta gospóda se premalo briga za potrebe ljudstva. Nemško-liberalci zavržejo vsak pameten predlog, samo da vladi in sedajni večini nagajajo; konservativci od naše stranke pa zopet včasih privolijo v povišanje davkov, samo da se vladi ne zamerijo, da bi ta ne ušla v tabor njihovih sovražnikov. Saj smo videli, kako je bilo lani. Cel teden so se prepirali zavolj tega, ker so se češki in nemški študenti v Huhleh nekaj sprijeli in nekaj glažov pobili; kadar pa je šlo za odločiti, kako se bo preživelo na tisoče poštenih rodov, naj bodo Slovenci ali Nemci, tačas se je tako hitro sklepalo in glasovalo, da gotovo še vsak poslanec vedel ni, zakaj je zdaj „da“ ali „ne“ rekel. S praznim besedovanjem se potratí dragi čas, in potem nikoli ne pridejo do tega, da bi storili ali sklenili kaj za ljudstvo koristnega in potrebnega. Sama strast in vladoželjnost gospodujete, kjer bi bilo treba možkega in modrega prevdarka in pravične razsodbe. Dostokrat se ljudska korist prodá za strankarske namene, če prav ljudstvo trpi, da le stranka zmaga!

Minister Dunajevsky se tako hvali, da je izvrstna glava, pa ne ljudstvu v korist, saj do zdaj še ni družega izumil, ko vedno nove davke. Se ve da je od liberalcev že zelo mršavo gospodarstvo prevzel in ga skuša popraviti. Pa namesto izmišljevati si vedno novih davkov za pokritje dolgov, mislimo mi, da bi bilo veliko bolj na mestu, zmanjšati stroške. Pa se ve da, tega se vsak boji, ker bi nekatere zabolelo, ki zdaj za prazen nič tisoče iz blagajnice vlečejo, potem bi se jim pa to pristrichi moralo.

Denarno ravnotežje bi se kmalo narediti dalo, toda le z radikalnimi pomočki. Dokler bodo le s tem šparati skušali, da bodo pošne recepise na mikroskopične listke tiskali, ob enem pa tisto veliko luknjo, kjer milijoni ven tečejo, nezamašeno pustili, tako dolgo se naše finance zboljšati ne morejo. Vselej, kadar jim od kake strani zadoni klic: „Šparajte!“, vržejo en par vbogih pisavečev iz službe, ter s to nedolžno žrtvo pomirijo razburjene valove; da bi se pa kedaj tistih dotaknili, ki vlečejo po 20 in 30 tisoč na leto, to jim še na um ne pride; zato pa tudi o resničnem štedenju (šparanju) govoriti ne more. Bolje bo še le tačas, kadar bo ljudstvo zastopano po svojih možeh v državnem zboru, ne po jerobih, ki v prvi vrsti le tako obračajo postave in paragrafe, da je za študirane ljudi dobro, za delavne pa slabo.

Velik del prebivalstva je pa že sprevidel, da vse ljudstvo škodo trpi, če se narodi med sabo prepirajo, namesto da bi s skupno močjo potegnili se za korist cele Avstrije. Namesto vleči in prepirati se za jezik in za šole in drug družega zatirati, pravijo ti možje, naj se vsem narodom enake pravice dajo zastran jezika, da bo ta prepir enkrat v kraji; potem pa naj se vsi poslanci potegnejo skupno za blagor ljudstva, za povzdigo kmetijstva in obrtnije, za odpretje novih kupčijskih potov in drugih virov blagostanja. Stroški države naj se zmanjšajo, da se bodo zamogli tudi davki znižati.

Vsak bo rekel, da si ni treba misliti bolj pametnega in pravičnega programa. Vendar je „gospôda“ na obeh straneh proti temu programu. Ko so na Dunaju ti možje shod napravili, pridrli so nemški študenti not in tako vpili, da se ni moglo govoriti. Tudi večina judovskih in nemško-liberalnih časnikov je proti temu, da bi si narodi roke podali in po bratovsko se sprijaznili, ampak vedno še ščujejo, ker jim ščuvanje menda več dobička nese. Med nemškimi časniki govoré za pravično spravo in za blagor ljudstva: „Kikeriki“, „Morgenpost“ in nekoliko tudi zdaj „W. Allg. Zeitg.“; med slovenskimi časniki pa se poteguje za korist ljudstva in za pošteno spravo največ „Ljud. Glas.“ Se ve da ta sprava

ne more biti taka, da bi se mi svojih pravic in svojega jezika odpovedali; ampak le tako, da nam nemška ljudska stranka, ki jo vodijo Fischhoff, Walterskirchen in Kronawetter, popolno ravnopravnost zagotovi, potem smo tudi mi pripravljeni, z Nemci v miru živeti in z njimi zajedno delati na korist Avstrije, na blagor ljudstva.

Ljudstvo pa mora biti zastopano po takih možeh, ki ljudstvo ljubijo in zanj skrbé, ne pa po takih, ki tiste paragrafe jahajo in se po cele dneve prepirajo zavolj oslove sence, ljudstvo pa od gladu pojemati pusté.

Kdor misli, da mi pretiravamo, naj pogleda naš današnji dopis iz Kroke, kjer se vidi, kako hudo prebivalce boli novi hišni davek. Naši poslanci pa ne morejo reči, da so kaj storili za olajšanje te in marsikaterere druge postave, ki ljudstvu hude bremena naklada.

Se ve da so naši poslanci v težavnem položaji, pa le zavolj nemško-liberalcev, ki niso izraz nemškega ljudstva, ampak le nemške gospôde.

Kadar bodo pa Nemci iz svoje srede volili take poslance, kakor so Kronawetter, Fischhoff in Walterskirchen, potem se bomo lahko z njimi pogodili, in naši poslanci bodo zamogli z nemškimi v družbi delati take postave, ki bodo omogočile in zagotovile ljudsko blagostanje, naj bo ljudstvo nemško ali slovensko. In ker je le od te nove stranke pričakovati, da se bo otrsela narodnih predsodkov, z nami spravo sklenila in potegnila se za skupni blagor Avstrije, zato pravimo, da je ta nova ljudska stranka potrebna.

## Zabavni del.

### O noivem pravopysu.

Čeravno sem v dosedainih pysmih koemaj polovce svojih mysli o noivem pravopysu razloezil, vstala je vendar taeka opozicija proeti tei iznaidbi, da hoičem zavoil ljubega mirue rajši suoi pravopis v posiebni knyžici na svietlo dait, da buo ustrieženo tudi tystim, ki so muojo iznaidbo s veseilem sprejeili. Če kdoe kaj iznaide, ga še sovrážijo in pregainajo, namiesto dā bi ga podpierali. Takoe so tudi Kryštofa Kolumba hoteli mornarji v moerje vreiči, ker mu nyso hoteli veriet, da bo Ameriko ries našel. S taikmi, ki o stvari nobeanga pójma neimajo, se je težkoe prepierati, vendar je Sloveince obsiedel taik krytičen duih, dā hoiče vsaik vse veidet, in kakor hytro se oreh strè, takoe hytro so naši veleumi gotoivi s suojo soadbo o umotvornih, veidno-

stnih ali praktičnih vprašanih. Kakor hitro so pripravljeni, kaecga sriednega lyrika povzdygnit med peisniške velikane, takoe hitro buodo tudi drugemu vsako zmožnost odreakli, če sapa proeti niemu potiegne. Toe vse pa le zatoe, ker samy v resnyci nič prevdariti ne znajo, ampak le ktierga taecga poslušajo, ki ga za boil učeaŋga imajo, čeravno ne ve dosti več od nyh. Kadar buo tedaj cielo deilo o noivem pravopysu za sloveinxino tyskano, upam, dā se ne buo mainkalo prevdarnih moič, ki buodo knyžico s prydom in umom prebyrali in potiem stopyli med prijaetle moje iznaidbe. F. H.

## Smrt kraljeviča Marka.

Po Pakkovi izdaji posloveinil F. H.

Sgoedaj vstane kraljeviče Marko,  
U nedeilo še pred jutra svytom  
Jaha proeti urvinski planyni.  
Kadar Marko pryde vrh planyne,  
Jame šarec mu omagovati,  
Omag'vati in solzie točyti.  
Marku zveisti šarec se zasmyly  
In takoe je kojnu prigovarjal:  
«Kai je teabi, dobri moi konyček?  
Leit že stoe in šiestdeset je prošlo,  
Kar midvae se, šarec, že poznavā,  
Pa še nykdar nysi mi omagal,  
Danes pa začiel si omag'vati,  
Omag'vati in solzie točyti.  
Toe nič doabrega mi ne pomeini,  
Eanemu od naj bo šlo za glavo,  
Ali meani ali, šarec, teabi.»  
Ko je Marko kojnu toe govoeril,  
Klyče Vyla z urvinske planyne,  
In zaklyče kraljeviču Marku:  
«Čuješ, brat moj, kraljeviče Marko,  
Veiš, zakai da konj ti omaguje?  
On žaluje, Marko, le po teabi,  
Ker od teabe more se ločyti.»  
Marko pa je Vyli odgovoeril:  
«Biela Vyla, grlo te boleilo!  
Kak bi jaz se neik od šarca luočil,  
Ko prehodil s niem sem vse dežeale  
Od izhuoda nuoter do zahuoda,  
Pa nad šarca ny ga boeljga kojna,  
In nad meane boeljga ny junaeka.  
Dok bom nosil glavo nad ramami,  
Neačem jaz od šarca se ločyti.»  
Biela Vyla pa mu odgovarja:  
»Bratec dragi, kraljeviče Marko!  
Nihče teabi šarca vzeil ne buode,  
Tuđi, Marko, ty ne muoreš vmreiti  
Od junaka, ne od oistre sablje,  
Ne od bata, ne od boinog kojppja,  
Ker nad teabe neima ga junaka;  
Vender, boičček, mogel buoš umreiti,  
Od Bogae, od starega krvnyka.  
Ako meani verovati neačeš,

Glej, ko prydeš gor na vrh planyne,  
Ozri se iz deisne tje na lievo,  
Tam boš vydel dve visoki jelki,  
Ko dva stolpa dvygata se k niebu,  
S guosto sienco goare vrh hladyta.  
Medji nyma hyster je studeanec;  
Tam boš suojga šarca ti ustlaevil.  
Z kojna stuopi, k jelki ga privieži,  
Poidi k voadi in se k nei pripogni,  
V bystri voadi ty ogleij si lyce,  
Pa boš vydel, kdai da móreš vmreiti.»  
Toe je Vyla Marku govoryla.  
Kadar Marko pryde vrh planyne  
In pogleida z deisne tje na lievo,  
Vydel tam je dve visoki jelki,  
Ko dva stolpa dvygata s k niebu,  
S guosto sienco goare vrh hladyta.  
Tam je Marko vstavil svojga kojna,  
Z niega stuopil, k jelki ga priveizal,  
Se pripognil doli nad studeanec  
In v studeancu vydel svoje lyce.  
Tam je Marko brael na svojem lycu,  
Kdai da buode treba mu umreiti.  
Solze toiči in takoe potuoži:  
Sveit lažnyvi, moje liepe leita!  
Liep je sveit bil, pa za malo časa,  
Malo časa — try sto leit le kratkih.  
Prišel čas je, jaz pa móram vmreiti.»  
Sabljo sgrabi kraljeviče Marko,  
On potiegne sabljo izza pasa,  
Stuopi tje pred suojga kojna šarca,  
S ostro sabljo mu odsieka glavo,  
Da bi šarca Turki ne dobyli,  
Da bi šarec Turkom kdaj ne služil,  
Da bi ga ne teapli turški hlapeci.  
In ko Marko kojna je posiekal,  
Je pokópal suojga kojna šarca,  
Boelje šarca, ko Andreija brata.  
Brytko sabljo je potiem razdroebil,  
Da bi Turki sablje ne dobyli  
In da ne bi s nio se pobahali,  
Da je Marko jim zapustil sabljo  
In prodael krxainsko viero Turkom.  
In ko Marko je razdroebil sabljo,  
Boino koipje v seidem koiscev sloimi  
In jih smieče gor v jeloive veje.  
Potem Marko še svoj bat zagrabi  
In ga vrže z urvinske planyne  
Doli v synje, u globoako moerje,  
In pri tem še tie besiede reače:  
«Kad moj bat nazai iz moerja pryde,  
Spiet en taik junaek se buo poroedil.»  
In ko Marko sloamil je oruožje,  
Vzame z žiepa bielega popyrja,  
Pysmo pyše s svojo deisno roko,  
Tie besiede na popyr zapiše:  
«Kdoergod doide v urvinsko planyno  
Sim k studancu pod koxate jelke  
In zadiene ob junaka Marka,  
On naj veide, da je Marko mrtev.  
Try pasoive Marko jmae denarja,  
Try pasoive rumenih cekynov.

Prvi paes bom tystemu prepustil,  
 Kdoer će moje truplo pokopati;  
 Drugi paes naj vzamejo si cierkve;  
 Treitji paes za hroame in za sliepe,  
 Sliepci zmier' naj hoidijo po sveitu  
 In opeivajo naj v peismah Marka.»  
 Ko je Marko pysmo tuo năpysal,  
 Vrže pysmo na jeloivo vejjo,  
 Tak da z daleč lahko se zagleida;  
 Zlato pa peroe v studeanec vrže,  
 Suoi zeleani plaix od seabe diene,  
 Ga razgrne po zeleani travi,  
 Se prekryža in na plaix se vsiede.  
 Suojo kapo čez očy pomakne,  
 Doli lieže, gori več ne vstane.  
 Mrtev Marko leažal kraj studeanca  
 Je tam v sienci skoezi seidem dana.  
 Kdoergod pryde po široaki ceisti  
 In zapazi kraljeviča Marka,  
 Vsakdo misli, da tu spava Marko,  
 Daleč vsaik se mu iz puoti vmakne,  
 Ker bojy se, da bi ga ne zbudil.  
 Kier je sreiča, tam je 'tudy nesreiča,  
 Kier nesreiča, tamo ny brez sreiče.  
 Dobra sreiča gori je princasla  
 Svetogoerskega menyha Vasa  
 Gor od biele Vilindarske cierkve,  
 Prišel je s učeancem Izayom.  
 Ko minih je Marka tam zagleidal,  
 Je učeancu brž pomygnil s roko:  
 «Tyho, synko, da ga ne zbudyya,  
 Marko je po sanjah slabe voile  
 In bi naji oibedva pogubil.»  
 Menih gleida, kak da Marko spava,  
 In zapazi pismo gor nad Markom,  
 Stuopi blyžej in prebeare pysmo.  
 Pysmo pravi, da je Marko mrtev.  
 Toiraj menih doli z kojna skoiči  
 Ter pristuopi tjek junaeku Marku.  
 Toeda Marko bil je davno mrtev.  
 Milo menih se nad niem razjoika,  
 Ker je niemu vrlo žal po Marku.  
 Mu odpaše try pasoive dnarja,  
 Odpasuje, seabi pripasuje.  
 Mysli, mysli svetogoerski menih,  
 Kie da boelje bi pokópal Marka,  
 Mysli, mysli in si dobro zmysli.  
 On zadiene Marka gor na kojna,  
 Da ga nease doli k moerskem briegu,  
 S mrtvim Markom vsiede se na barko,  
 Ga odvede tje do sveate goare,  
 Nease ga do Vilindarske cierkve;  
 V sriedi cierkve doli ga poloežil,  
 In nad niem zadušnice je moalil  
 Ter zapěl po niem molytve sveate.  
 Prav na sriedi Vilindarske cierkve  
 Stari menih je pokópal Marka.  
 Pa spomeinika mu ne postavi,  
 Da bi se za Markov grob ne zveidlo,  
 Da bi Turki ga ne oskrunyli.

## Drobtinice.

— (Prebivalstvo Avstrije po svojem stanu.) Zadnjo številjenje je pokazalo, da je v Avstriji brez Ogorske med 22 milijoni ljudi: duhovnikov 94,530, uradnikov 162,230, vojakov 184,903, učiteljev in učiteljic 152,201, pisateljev in vrednikov 5,992, godcev, pevcev, gled. igralcev 31,000, slikarjev in podobarjev 15,082, zemljemercev in stavbarjev 19,989, advokatov in notarjev 37,715, viših zdravnikov 39,172, nižih zdravnikov 39,655, javnih služabnikov 90,843, žandarjev in policajev 68,914, kmetovalcev 11.726,839, najemnikov 452,159, morskkih ribičev 10,666, rudarjev 316,187, rokodelcev 4.710,047, kupčevalcev 839,628, pri denarnih zavodih 33,591, pri vožnji na suhem 314,806, pri vožnji na morji 44,013, hišnih posestnikov in zasebnikov 543,221, vpokojenih uradnikov 158,062, pri privatnih učilnicah 24,290, pri dobrodelnih napravah 98,402, postrežnikov 201,780, duinarjev 1.650,902, nepoznatega rokodelstva 67,524.

Se ve da so pri tem uštetu tudi otroci in žene dotičnega stanu. Največ je toraj kmetovalcev, ki jih je z najemniki vred 12.178,998, toraj nad polovico prebivalstva. Drugi po številu so rokodelci, katerih je z rudarji (knapi) in ribiči 5.036,900. Tretji po številu pa so dninarji, katerih je s postrežniki vred 1.852,682. Četrto mesto zavzemajo kupčevalci s 839,628, peto mesto hišniki in zasebniki, katerih je 543,221, šesto mesto pa prevozniki ljudje na železnicah in barkah, katerih je vse skup 358,919. Če teh šest števil, ki nam predstavljajo pravo delujoče ljudstvo, vkup vzamemo, dobimo ogromno število 20.810,248, tako da se število drugih stanov skor zgubi, ker se skrči na en sam milijon. Kmetovalci, obrtniki, delavci, prevozniki in kupčevalci predstavljajo nam veliko večino prebivalstva. Če se pa prašamo, ali so tudi v državnem zboru v enaki primeri zastopani, začudili se bomo nad odgovorom, da so tam zastopani skor le maloštevilni viši stanovi, pravo ljudstvo pa le borno ali nič. Potem se ni čuditi, da se delajo take postave, ki niso koristne za ljudstvo, ampak le za više stanove, ki v državnem zboru odločujejo.

— (Izseljevanje v Ameriko.) Samo meseca aprila je došlo v Novi York 104,274 evropskih izseljencev, med njimi je bilo 36,582 Nemcev, 11,832 Ircev in 9415 Angležev.

— (Popotne sitnosti.) Nek pozabljivi človek potoval je s svojo gospo iz mesta Halle v Gotho. Ko je bil že v vagonu, se je spomnil, da je svojo popotno torbo doma pozabil. Zato je šla njegova žena pri bližnji postaji v telegrafski urad in je te-

legrafirala, naj se torba za njo v Gotho pošlje. Ker se je pa žena pri telegrafskem uradu predolgo zamudila, odšel je med tem časom vlak, in ona je ostala v Naumburgu. Njen mož, ko to zapazi, je izstopil v bližnji postaji Apoldi, da bi svojo ženo s prvim vlakom, ki pride, počakal. Mož pa je v vagonu svojo vrhno suknjo pozabil. Znanci, ki so v vagonu sedeli, poslali so suknjo v Gotho, ker so vedeli, da se tje pelje. Tako je bila tedaj popotna torba v Halli, žena v Naumburgu, mož v Apoldi, suknja pa v Gothi.

— (Koliko je „Mayerjev“ nasvetu), to se da težko določiti, vendar jih mora precej biti, ker so jih samo na Dunaji 1023 našli, in to samo takih, ki imajo kaj premoženja in letne stanovanja. Če se štejejo zdaj teh Majerjev otroci in vsi drugi Majerji, ki se potikajo po malih sobicah, potem se lahko reče, da je samo na Dunaji do 3000 Majerjev.

— (Kako je to mogoče, da pridejo ameriški pridelki tako po ceni k nam?) To pride od tod, ker v Ameriki vožnja skor nič ne stane. Tam je dosti velikih rek, po katerih kmetje svoje pridelke po čolnih brez stroškov pripeljejo do morja. Poleg tega pa so naredili Amerikanci še mnogo kanalov, po katerih se prav po ceni vozi. Vsled te konkurence so bile tudi železnice primorane, s svojo ceno tako nizko padati, da blago skor zastoj prevažajo, sicer bi bile vse dohodke zgubile. Zdaj pa ameriški trgovci še za to agitirajo, da bi bila vožnja po državnih vodovodih (kanalih) čisto prosta za vse barke. Na tak način je pač lahko mogoče, da ameriški pridelki po ceni pridejo v Evropo.

— (Kako daleč je v Ameriko?) Najhitrejša barka na svetu je angleški parnik „Alaska“. Ta pride iz Anglije v Ameriko v 7 dneh.

— (Oporoka.) Nek Dunajčan je naredil sledečo oporoko: „Za mojim pogrebom mora iti 52 revnih purgarjev in 48 starih dosluženih vojakov. Vsakemu od teh 100 mož naj se izplača po 10 gl. Da se bodo pa ti revčki tudi enkrat vozili, naj se vzame 25 izvoščikov in plača vsakemu po 25 gl., da bodo te ljudi z mirodvora domu peljali.“

— (Iz šole.) Profesor: „Včeraj je umrl vaš oče in vam zapustil 10.000 gl. premoženja. Vi ste zdaj 15 let stari, izračunite mi obresti od tega kapitala, če bi bil vaš oče pred 20 leti umrl, in povejte meni, koliko bi vi s prištetiimi obrestmi zdaj premoženja imeli?“ Učenec: „Gospod profesor, če bi bil moj oče pred 20 leti umrl, potem bi jaz ne imel nobenega premoženja, kajti v tem slučaju bi mene še na svetu ne bilo.“ Profesor: „Dobro, v računstvu imate „prav dobro“; le glejte, da boste tudi v logiki preskušnjo tako dobro prestali.“

— (Ne trpinčite otrok!) Po javnih šetališčih se pogosto vidi, kako posli njim v varstvo izročene otroke tepejo, grdo sim in tje vlačijo za roke, ali jih popolnem iz vida puščajo in z osebami drugega spola sami za se kratkočasenja iščejo. Graje vredne so take malomarne pésterne, še bolj pa tiste gosposke matere, ki se za svoje otroke ne brigajo, ter jih popolnem tujim ljudem prepusté.

— (Velikansko železnico) mislijo zidati v Ameriki. Poslanec Belfort v združenih državah je predlagal, naj bi se zidala železnica od južnega konca Amerike do severnega, skozi Patagonijo, Argentinijo, Peruvansko, Bolivijo, Kolumbijo in Meksiko v združene države. Ta železnica bo 8000 angl. milj dolga in upajo si jo narediti v 10 letih.

— (Mati kot morilka svojega otroka.) Na gorenjem Štajerskem so zdaj sodili staro baburo, ki je pred devetimi leti umorila lastnega sina. Fant je bil mutast in neumen, takozvan „kretin“ ali „trottel“, in bil je tačas 10 let star, ko ga je mati peljala na spodnje Štajersko. Čez tri dni pa fant ni mogel več hoditi, ženska pa je bila veliko preslaba, da bi ga nosila. Ker je bil revež tako le v nadlego njej in ljudem in jo je skrbelo, kako ga bo preživila, prišla jej je nesrečna misel, da bi fanta umorila. To je tudi storila. Ko sta prišla do enega prepada, pod katerim je šumela dereča voda Murica (Mürz), porinila je fanta v brezno, da je zginil v valovih Murice. Nihče ni več prašal, kam je otrok prišel. Ko so pa vojake nabirali, hoteli so tudi tega imeti in videti. Prašali so mater, kam je otrok prišel, ona pa se je tako čudno izgovarjala, da se jim je sumljivo zdelo. Ko so jo bolj trdo prijeli, je obstala svojo hudobijo in se skesano obtožila. Ker se ni moglo dokazati, da je otrok res mrtev, kjer njegovega trupla nikjer niso našli, zato je dobila samo štiri leta težke ječe.

— (Siromaki na telesu.) V Avstriji brez Ogerske se je našlo 20,094 slepih, 28,958 gluhonemih, 13,146 blaznih in 32,413 norčavih ljudi. Največ norčavih (kretinov, tepcev) je na Solnograškem (0·53%), potem na Koroškem (0·45%), na Štajarskem (0·36%) in na gorenjem Avstrijskem (0·29%). V teh deželah je tudi največ gluhonemih. Največ slepih je tudi na Solnograškem in Koroškem, pa v Dalmaciji, kamor se po morji zavlačuje egiptovska očesna bolezen.

— (Promet v sueškem prekopu.) Pri sedajnih homatijah v Egiptu se Angleži naj bolj bojé za sueški prekop, ki jim odpira kupčijsko pot v bogato Indijo. Leta 1881 je šlo skozi ta prekop 2723 kupčijskih ladij. Med njimi je bilo 2250 angleških, 109 francozkih, 71 holandskih, 64 avstrijskih, 52 italjanskih, 46 španskih in 45 nemških.

— (Spominica.) Včeraj je bilo 69 let (1813), kar sta iz Koroškega primarširala iz Železne Kaple polkovnik Chasteller, čez Tržič pa podpolkovnik Göddlin ter prijela Francoze, kateri so se po trdem boju umaknili iz Kranja v Stražišče.

### **Vožni red na železnicah.**

#### **Trebiž—Ljubljana.**

I. Iz Lesec gré 6:30 v jutro, iz Podnarta ob 7, iz Kranja 7:28, iz Loke 7:45, pride v Ljubljano 8:40 dopoldne.

II. Iz Trebiža gre ob 11:27 dopoldna, iz Lesec 1:9 popoldne, iz Podnarta 1:34, iz Kranja 1:53, iz Loke 2:11, dojde v Ljubljano 2:56 popoldne.

III. Iz Trebiža gre 5:40 zvečer, iz Lesec 7:41, iz Podnarta 8:10, iz Kranja 8:29, iz Loke 8:46, dojde v Ljubljano 9:30 zvečer.

#### **Ljubljana—Trebiž.**

Iz Ljubljane odide 7:5 v jutro, iz Loke 7:46, iz Kranja 8:3, iz Podnarta 8:24, pride v Trebiž 10:47 dopoldne.

II. Iz Ljubljane odlazi 12:25, iz Loke 1:2, iz Kranja 1:18, iz Podnarta 1:37, dojde v Trebiž 3:41 popoldne.

III. Iz Ljubljane odide 6:30 zvečer, iz Loke 6:27, iz Kanja 7:49, r iz Podnarta 8:19.

#### **Celje—Ljubljana.**

Iz Celja ob 6. zjutraj, iz Zid. mosta 6:58, pride v Ljubljano 9:21 dopoldne.

#### **Ljubljana—Celje.**

Gre iz Ljubljane 5:45 popoldne, iz Zid. mosta 8:11, pride v Celje 9:4 zvečer.

#### **Dunaj—Trst.**

**Popotni vlak.** Iz Dunaja odide 6:45 zvečer, iz Gradca 12 po noči, iz Maribora 1:21, iz Celja 2:43, iz Zidanega mosta 3 25 v jutro, iz Ljubljane 4:45, iz Postojne 6:3, pride v Trst 8:10 v jutro.

**Brzovlak.** Iz Dunaja odide 7:4 v jutro, iz Gradca 12 48, iz Maribora 2:14 popoldne, iz Celja 3:42, iz Zid. mosta 4:34, iz Ljubljane 6:2 zvečer, iz Postojne 7:43, pride v Trst 9:54 zvečer.

**I. poštni vlak.** Gre iz Dunaja ob 9: zvečer, iz Gradca 6:10 zjutraj, iz Maribora 8:20, iz Celja 10:27, iz Zidanega mosta 11:35, iz Ljubljane 1.28 popoldne, iz Postojne 3:37, pride v Trst 6:21 zvečer.

**II. poštni vlak.** Odide z Dunaja 1:30 popoldne, iz Gradca 9:35 zvečer, iz Maribora 11:41 po noči, iz Celja 1:50, iz Zid. mosta 2:43, iz Ljubljane 5:45 v jutro, iz Postojne 7:53, pride v Trst 10:38 dopoldne.

**Mešani vlak.** Iz Gradca 10:35 dopoldne, iz Maribora 2:20 popoldne, iz Celja 5:34, iz Zid. mosta 6:47, iz Ljubljane 10 zvečer, iz Postojne 1:33 po noči, pride v Trst ob 6. uri v jutro.

#### **Trst—Dunaj.**

**Popotni vlak.** Iz Trsta ob 8. zvečer, iz Postojne 10:13, iz Ljubljane 11:28 po noči, iz Zid. mosta 12 47, iz Celja 1:28, iz Maribora 2:53, pride na Dunaj 9:40 zjutraj.

**Brzovlak.** Iz Trsta 6:40 v jutro, iz Postojne 9 12, iz Ljubljane 10:45 dopoldne, iz Zid. mosta 12:36, iz Celja 1:19, iz Maribora 2:50, pride na Dunaj 10 zvečer.

**I. poštni vlak.** Iz Trsta 10:5 dopoldne, iz Postojne 1:47 popoldne, iz Ljubljane 3:44 popoldne, iz Zid. mosta 5:36, iz Celja 6:19, iz Maribora 8:30 zvečer, pride na Dunaj 6:32 v jutro.

**II. poštni vlak.** Gre iz Trsta 6 zvečer, iz Postojne 9:19, iz Ljubljane 12:10 po noči, iz Zid. mosta 2:25, iz Celja 3:15, iz Maribora 5 55 v jutro, pride na Dunaj 4 50 popoldne.

**Mešani vlak.** Odlazi iz Trsta 8:15 zvečer, iz Postojne 1:53, iz Ljubljane 5 25 zjutraj, iz Zid. mosta 8:15, iz Celja 9:19, iz Maribora 12:52 popoldne, pride v Mürrzuslag ob 9:30 zvečer.

## **4 ali 5 študentov**

vzame v stanovanje in hrano neka poštna rodbina, ki starše zagotavlja, da bodo dečki v dobrem varstvu. Več se izve pri administraciji „Ljud. Glasu“.

## **Premožno nevesto**

išče mlad mož čedne postave, ki ima pri tem tudi lepo premoženje in se hoče oženiti po tej poti, ker nema med žensvom nič znanja in mu kupčije ne puščajo toliko časa, da bi si takega znanja iskal. Čeravno se ne gleda preveč na mladost in lepoto, zahteva se vendar, ker je snubitelj mlad in premožen, da nevesta ne sme biti prestara, da mora imeti nekoliko premoženja in, če mogoče, da je tudi nekoliko izobražena ter izurjena v slovenski in nemški pisavi. Resne ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom „Sreča“ na opravništvo „Ljud. Glasu“.



## **Cvet zoper trganje**

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd.: malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

## **Planinski zeliščni sirop kranjski,**

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine. 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi.

## **Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,**

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

## **Anateriška ustna voda,**

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

## **Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,**

ne smejo bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obstinskih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 gold. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila z dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.